

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O NASLEĐIVANJU

Član 1.

U Zakonu o nasleđivanju („Službeni glasnik RS”, br. 46/95 i 101/03 – US), član 95. menja se i glasi:

„Član 95.

Ovlašćena lica za postupanje pri sačinjavanju međunarodnog zaveštanja su lica određena prema odredbama čl. 87, 88, 91, 108, 109. i 111a ovog zakona.”

Član 2.

Posle člana 111. dodaju se naziv pododeljka i član 111a koji glase:

„Z) Javnobeležničko zaveštanje

Član 111a

Javnobeležničko zaveštanje sačinjava javni beležnik u obliku javnobeležničkog zapisa.”

Član 3.

U članu 113. stav 1. menja se i glasi:

„Ne može biti zaveštajni svedok lice koje je zaveštaocu krvni srodnik u pravoj liniji, pobočni srodnik zaključno sa četvrtim stepenom srodstva, tazbinski srodnik zaključno s drugim stepenom srodstva, srodnik po usvojenju, supružnik, bivši supružnik, vanbračni partner, bivši vanbračni partner, staralac, bivši staralac, štićenik ili bivši štićenik.”

Član 4.

U članu 160. st. 1. i 2. menjaju se i glase:

„Ništave su one odredbe sudskog, konzularnog, međunarodnog, brodskog, vojnog i javnobeležničkog zaveštanja kojima se nešto ostavlja sudiji, javnom beležniku odnosno ovlašćenom licu, kao i bračnim drugovima, precima, potomcima i braći i sestrama tih lica.

Ništave su one odredbe pismenog zaveštanja pred svedocima, sudskog, konzularnog, međunarodnog, brodskog, vojnog i javnobeležničkog zaveštanja kojima se nešto ostavlja zaveštajnim svedocima, kao i bračnim drugovima, precima, potomcima i braći i sestrama svedoka.”

Član 5.

Član 184. menja se i glasi:

„Član 184.

Ugovor mora biti zaključen u obliku javnobeležnički potvrđene (solemnizovane) isprave.

Prilikom potvrđivanja (solemnizacije) ugovora javni beležnik je dužan da ugovornike naročito upozori na to da ustupljena imovina ne ulazi u ustupiočevu zaostavštinu i da se njome ne mogu namiriti njegovi nužni naslednici, o čemu stavlja napomenu u klauzuli o potvrđivanju.

U suprotnom, ugovor je ništav.”

Član 6.

Član 195. menja se i glasi:

„Član 195.

Ugovor o doživotnom izdržavanju mora biti zaključen u obliku javnobeležnički potvrđene (solemnizovane) isprave.

Prilikom potvrđivanja (solemnizacije) ugovora javni beležnik je dužan da ugovornike naročito upozori na to da imovina koja je predmet ugovora ne ulazi u zaostavštinu primaoca izdržavanja i da se njome ne mogu namiriti njegovi nužni naslednici, o čemu stavlja napomenu u klauzuli o potvrđivanju.

U suprotnom, ugovor je ništav.”

Član 7.

U članu 231. stav 2. menja se i glasi:

„Ugovor o prenosu naslednog dela mora biti zaključen u obliku javnobeležnički potvrđene (solemnizovane) isprave.”

Član 8.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ź E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o nasleđivanju sadržan je u odredbi člana 97. tačka 17. Ustava Republike Srbije, prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, druge odnose od interesa za Republiku Srbiju u skladu sa Ustavom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Predložene izmene i dopune Zakona o nasleđivanju su neophodne radi usklađivanja sa predloženim izmenama i dopunama Zakona o javnom beležništvu. Zakonom se utvrđuje nadležnost javnih beležnika za sačinjavanje javnobeležničkog zaveštanja, kao i potvrđivanje ugovora o ustupanju i raspolaganju imovinom za života, ugovora o doživotnom izdržavanju i ugovora o prenosu naslednog dela u obliku javnobeležničke potvrđene (solemnizovane) isprave.

Rešenja iz Zakona izradili su i usaglasili stručni timovi Ministarstva pravde i Advokatske komore Srbije.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINIH REŠENJA

U članu 1. Zakona kojim se menja član 95. Zakona o nasleđivanju uneseno je ovlašćenje za javnog beležnika za postupanje pri sačinjavanju međunarodnog zaveštanja, radi usklađivanja sa članom 2. Zakona kojim se u Zakon o nasleđivanju dodaje član 111a u kojem je propisano da javnobeležničko zaveštanje sačinjava javni beležnik u obliku javnobeležničkog zapisa.

Članom 2. Zakona dopunjuje se Zakon o nasleđivanju članom 111a kojim se utvrđuje nadležnost javnog beležnika za sačinjavanje javnobeležničkog zaveštanja u obliku javnobeležničkog zapisa.

U članu 3. Zakona menja se odredba člana 113. stav 1. Zakona o nasleđivanju radi preciziranja kruga lica koja ne mogu biti zaveštajni svedoci.

U članu 4. Zakona kojim se menjaju odredbe člana 160. st. 1. i 2. Zakona o nasleđivanju utvrđena je ništavost javnogbeležničkog zaveštanja kojima se nešto ostavlja javnom beležniku, a u skladu sa predviđenom nadležnošću javnog beležnika da sačinjava javnobeležničko zaveštanje. Takođe se predviđa da su ništave odredbe pismenog zaveštanja pred svedocima javnobeležničkog zaveštanja i drugog zaveštanja kojima se nešto ostavlja zaveštajnim svedocima, odnosno bračnim drugovima, precima, potomcima i braći i sestrama svedoka.

Odredbama čl. 5. do 7. Zakona menjaju se odredbe čl. 184, 195. i 231. stav 2. Zakona o nasleđivanju, tako što se propisuje da se ugovor o ustupanju i raspodeli imovine za života, ugovor o doživotnom izdražavanju i ugovor o prenosu naslednog dela moraju zaključiti u obliku javnobeležničke potvrđene (solemnizovane isprave).

Član 8. Zakona je završna odredba koja uređuje stupanje na snagu Zakona.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PRIMENU ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlaže se da se Zakon donose po hitnom postupku iz razloga što bi nedonošenje Zakona po hitnom postupku moglo da prouzrokuje štetne posledice po rad pravovosudnih organa i ostvarivanje prava građana.

PREGLED ODREDBA ZAKONA O NASLEĐIVANJU KOJE SE MENJAJU I DOPUNJUJU

~~Član 95.~~

~~Ovlašćena lica za postupanje pri sačinjavanju međunarodnog zaveštanja su lica određena prema odredbama čl. 87, 88, 91, 108. i 109. ovog zakona.~~

ČLAN 95.

OVLAŠĆENA LICA ZA POSTUPANJE PRI SAČINJAVANJU MEĐUNARODNOG ZAVEŠTANJA SU LICA ODREĐENA PREMA ODREDBAMA ČL. 87, 88, 91, 108, 109. I 111A OVOG ZAKONA.

„Z) JAVNOBELEŽNIČKO ZAVEŠTANJE

ČLAN 111A

JAVNOBELEŽNIČKO ZAVEŠTANJE SAČINJAVA JAVNI BELEŽNIK U OBLIKU JAVNOBELEŽNIČKOG ZAPISA.”

Član 113.

~~Ne mogu biti zaveštajni svedoci niti mogu sačiniti zaveštanje po zaveštaočevom kazivanju u svojstvu sudije, odnosno ovlašćenog lica ako se zaveštanje sačinjava po pravilima sudskog zaveštanja: potomci zaveštaočevi, njegovi usvojenici i njihovi potomci, njegovi preci i usvojioци, njegovi srodnici u pobočnoj liniji do četvrtog stepena srodstva zaključno, braćni drugovi svih tih lica i braćni drug zaveštaočev.~~

NE MOŽE BITI ZAVEŠTAJNI SVEDOK LICE KOJE JE ZAVEŠTAOCU KRVNI SRODNIK U PRAVOJ LINIJI, POBOČNI SRODNIK ZAKLJUČNO SA ČETVRTIM STEPENOM SRODSTVA, TAZBINSKI SRODNIK ZAKLJUČNO S DRUGIM STEPENOM SRODSTVA, SRODNIK PO USVOJENJU, SUPRUŽNIK, BIVŠI SUPRUŽNIK, VANBRAČNI PARTNER, BIVŠI VANBRAČNI PARTNER, STARALAC, BIVŠI STARALAC, ŠTIĆENIK ILI BIVŠI ŠTIĆENIK.

To ne važi za usmeno zaveštanje.

Član 160.

~~Ništave su one odredbe sudskog, konzularnog, međunarodnog, brodskog i vojnog zaveštanja kojima se nešto ostavlja sudiji, odnosno ovlašćenom licu, kao i braćnim drugovima, precima, potomcima i braći i sestrama tih lica.~~

~~Ništave su one odredbe pismenog zaveštanja pred svedocima, sudskog, konzularnog, međunarodnog, brodskog i vojnog zaveštanja kojima se nešto ostavlja zaveštajnim svedocima, kao i braćnim drugovima, precima, potomcima i braći i sestrama svedoka.~~

NIŠTAVE SU ONE ODREDBE SUDSKOG, KONZULARNOG, MEĐUNARODNOG, BRODSKOG, VOJNOG I JAVNOBELEŽNIČKOG ZAVEŠTANJA KOJIMA SE NEŠTO OSTAVLJA SUDIJI, JAVNOM BELEŽNIKU ODNOSNO OVLAŠĆENOM LICU, KAO I BRAČNIM DRUGOVIMA, PRECIMA, POTOMCIMA I BRAĆI I SESTRAMA TIH LICA.

NIŠTAVE SU ONE ODREDBE PISMENOG ZAVEŠTANJA PRED SVEDOCIMA, SUDSKOG, KONZULARNOG, MEĐUNARODNOG, BRODSKOG, VOJNOG I JAVNOBELEŽNIČKOG ZAVEŠTANJA KOJIMA SE NEŠTO OSTAVLJA ZAVEŠTAJNIM SVEDOCIMA, KAO I BRAČNIM DRUGOVIMA, PRECIMA, POTOMCIMA I BRAĆI I SESTRAMA SVEDOKA.

Ništave su one odredbe usmenog zaveštanja kojima se nešto ostavlja zaveštajnim svedocima, njihovim braćnim drugovima, precima, potomcima i

srodnicima u pobočnoj liniji do četvrtog stepena srodstva zaključno, kao i bračnim drugovima svih tih lica.

~~Član 184.~~

~~Ugovor mora biti sačinjen u pismenom obliku i overen od sudije koji je dužan da pre overe pročita strankama ugovor i naročito ih upozori da ustupljena imovina ne ulazi u ustupiočevu zaostavštinu i da se njome ne mogu namiriti nužni naslednici.~~

~~U suprotnom, ugovor je ništav.~~

~~Sudija na samom ugovoru potvrđuje da su te radnje učinjene.~~

ČLAN 184.

UGOVOR MORA BITI ZAKLJUČEN U OBLIKU JAVNOBELEŽNIČKI POTVRĐENE (SOLEMNIZOVANE) ISPRAVE.

PRILIKOM POTVRĐIVANJA (SOLEMNIZACIJE) UGOVORA JAVNI BELEŽNIK JE DUŽAN DA UGOVORNIKE NAROČITO UPOZORI NA TO DA USTUPLJENA IMOVINA NE ULAZI U USTUPIOČEVU ZAOSTAVŠTINU I DA SE NJOME NE MOGU NAMIRITI NJEGOVI NUŽNI NASLEDNICI, O ČEMU STAVLJA NAPOMENU U KLAUZULI O POTVRĐIVANJU.

U SUPROTNOM, UGOVOR JE NIŠTAV.

~~Član 195.~~

~~Ugovor o doživotnom izdržavanju mora biti zaključen u pismenom obliku i overen od sudije koji je dužan da pre overe pročita strankama ugovor i primaoca izdržavanja naročito upozori na to da imovina koja je predmet ugovora ne ulazi u njegovu zaostavštinu i da se njome ne mogu namiriti nužni naslednici.~~

~~U suprotnom, ugovor je ništav.~~

ČLAN 195.

UGOVOR O DOŽIVOTNOM IZDRŽAVANJU MORA BITI ZAKLJUČEN U OBLIKU JAVNOBELEŽNIČKI POTVRĐENE (SOLEMNIZOVANE) ISPRAVE.

PRILIKOM POTVRĐIVANJA (SOLEMNIZACIJE) UGOVORA JAVNI BELEŽNIK JE DUŽAN DA UGOVORNIKE NAROČITO UPOZORI NA TO DA IMOVINA KOJA JE PREDMET UGOVORA NE ULAZI U ZAOSTAVŠTINU PRIMAoca IZDRŽAVANJA I DA SE NJOME NE MOGU NAMIRITI NJEGOVI NUŽNI NASLEDNICI, O ČEMU STAVLJA NAPOMENU U KLAUZULI O POTVRĐIVANJU.

U SUPROTNOM, UGOVOR JE NIŠTAV.

Član 231.

Svaki naslednik može pre deobe svoj nasledni deo, potpuno ili delimično, preneti samo na sanaslednika.

~~Ugovor o prenosu naslednog dela mora overiti sudija.~~

UGOVOR O PRENOSU NASLEDNOG DELA MORA BITI ZAKLJUČEN U OBLIKU JAVNOBELEŽNIČKI POTVRĐENE (SOLEMNIZOVANE) ISPRAVE.

Ugovor naslednika o ustupanju naslednog dela sa onim ko nije naslednik samo obavezuje naslednika da, po izvršenoj deobi, preda svoj deo saugovaraču, čime saugovarač do deobe ne dobija nikakvo drugo pravo.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada
Obrađivač: Ministarstvo pravde

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o nasleđivanju

Draft Law on Amendments and Additions to the Law on Succession

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno sa odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

Naslov VII. – Pravosuđe, slobode i bezbednost, u okviru kojeg je član 80 – Jačanje institucija i vladavina prava.

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

Naslov VII. – Pravosuđe, slobode i bezbednost, u okviru kojeg je član 80 – Jačanje institucija i vladavina prava.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o nasleđivanju predviđen je Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

- /

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

- /

5. Ako ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost treba obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe Direktive).

Ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost Zakona o izmenama i dopunama Zakona o nasleđivanju, s obzirom da su predmetne izmene malog obima i da nisu relevantne sa stanovišta prava Evropske unije.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava EU prevedeni na srpski jezik?

- /

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik EU?

- Ne.

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

U postupku pripreme ovog zakona nije ostvarena saradnja sa Evropskom komisijom s obzirom da za izradu predmetnog akta nije bilo neophodno ostvariti ovaj konkretni oblik saradnje sa navedenom evropskom institucijom.